

EUROOPA KAUBAMÄRGI JA DISAINI INFOKIRI

Nr 1-2018

ISSN 2228-4389

Käesolev infokiri on eelkõige praktilise suunitlusega ja loodud eesmärgiga anda kaubamärgi ning disainilahenduse taotlejale lühiülevaade Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO) pakutavate teenuste muudatustest ja uuendustest. Ühtlasi leiavad infokirjas kajastamist olulisemad sündmused EUIPOs, koostöö- ja lähenemisprogrammi projektidega saavutatu ning huvitavamad disainilahendusi ja kaubamärke puudutavad õigusvaidlused. Võttes arvesse, et EUIPO on Madridi ja Haagi süsteemi lepinguosalise amet, käsitletakse infokirjas ka Maailma Intellektuaalomandi Organisatsiooni (WIPO) uudiseid.

Täpsemalt tuleb käesolevas infokirjas juttu võltsarvete esitajatele kohtus määratud karmidest karistustest ja Euroopa ametite vahel kokku lepitud uute kaubamärgiliikide määratlustest ning kujutamisiisidest. Õigusvaidluste osas tutvustatakse üldkohtu otsuseid, kus on muu hulgas käsitletud tehniliku sõnaühendi ja kohanime kirjel-davat iseloomu ning eristusvõimet ja disaini ning kaubamärgi vahelist konflikti.

Teemad

- **Võltsarvete esitajaid süüdi mõistev kohtuotsus**
- **Ühisteatis uut liiki kaubamärkide kujutamise kohta**
- **Üldkohtu otsus kohtuasjas T-810/16**
- **Üldkohtu otsus kohtuasjas T-878/16**
- **Üldkohtu otsus kohtuasjas T-695/15**

Võltsarvete esitajaid süüdi mõistev kohtuotsus

20. detsembril 2017 tegi Stockholmi Svea õuekohus ehk teise astme kohus otsuse kriminaalasjas petiste vastu, kes olid saatnud ühenduse kaubamärgi taotlejatele ja omanikele eksitavaid arveid, kasutades kirja päises lühendit OMIH.

Kohtu all olid 20 isikut, keda süüdistati pettuses, kuna nad olid aastatel 2011 kuni 2014 seotud võltsarvete saatmisega. Võltsarvetest jäi mulje, nagu need oleks saadetud OHIMist (praeguse nimega EUIPO). Arved saadeti mitmesajale isikule eri riikides, kes olid taotlenud ühenduse kaubamärki. Süüdistaja esitas apellatsioonkaebuse Uppsala ringkonnakohtu otsuse peale ja teise astme kohus pidi andma hinnangu, kas arvete saajad, kes tegid makseid vastavalt võltsarvetele, olid viidud eksitusse või mitte.

Kõiki asjaolusid arvesse võttes leidis kohus, et ainuke tõenäoline seletus on, et arvete saajad, kes tegid makseid vastavalt võltsarvetele, olid viidud eksitusse. Muud seletused on nii ebatõenäolised, et need tuleb kõrvale jätta. Teise astme kohus andis oma otsuses ringkonnakohtu seisukohale, millega oli tagasi lükatud lõpuni viidud pettuse süüdistus, vastupidise põhjenduse. Kohus ei nõustunud väitega, et kuna ringkonnakohtul puudus täpne teave põhjustest, miks arve saajad olid raha ära maksnud, siis ei saa kohus jõuda järeldusele, et arvete saajaid on eksitatud.

Lähtuvalt sellest mõistis teise astme kohus peasüüdistatava 355 juhtumis süüdi mitte ainult ettekatsetatud suuremahulises pettuses, vaid ka lõpuni viidud suuremahulises pettuses. Teine peasüüdistatav mõisteti suuremahulises pettuses süüdi 33 juhtumis ja lisaks kaassüüdlasena 355 juhtumis. Esimene peasüüdistatav mõisteti vangi neljaks aastaks ja kaheksaks kuuks ning teine peasüüdistatav kaheks aastaks ja üheksaks kuuks. Lisaks mõisteti 18 isikut süüdi lõpule viidud pettuses ja sellele kaasa aitamises, kuna nad lubasid petuskeemides kasutada oma pangakontosid ning mõnel juhul aitasid võltsarveid välja saata. Kaks isikut nendest mõisteti samuti vangi.

Määratud karistused on kõrgeimad karistusmäärad Rootsis suuremahulise pettuse eest. Kohus võttis raskendava asjaoluna arvesse mitte üksnes hästi kavandatud ja organiseeritud pettuse tohutut ulatust, vaid ka asjaolu, et võltsarvetega jäeti mulje, nagu need pärineksid ning oleksid välja saadetud OHIMist. Kuna teise astme kohus leidis, et võltsarvete alusel välja makstud

raha oli saadud suuremahulise pettuse tulemusena, mõistis ta süüdistatavad süüdi ka varastatud raha kriminaalses käsitsemises ja vastu võtmises.

Lisaks kiitis teise astme kohus heaks 74 kahjutasunõuet, mis vastasid võltsarvete alusel makstud summadele koos intressidega. Need nõuded olid kriminaalmenetluse käigus esitanud mõned võltsarvete saajad, kes olid vastavalt arvetele raha ära maksnud.

Kohtuotsus tugineb Rootsi menetlusõiguses kehtivale tõendite vaba hindamise põhimõttele. Seda põhimõtet rakendades leidis kohus, et süüdistaja ei pea esitama tõendeid näitamaks, et kõik arve saajad, kes raha ära maksid, olid eksitusse viidud, kui kõik asjaolud näitavad, et neil ei olnud muud nähtavat põhjust raha maksmiseks. Ainus põhjus sai olla asjaolu, et nad olid võltsarvete tõttu eksitusse viidud.

EUIPO ja kasutajaorganisatsioon MARQUES toetasid uurimise ajal aktiivselt Rootsi süüdistajat ning andsid kohtus tunnistusi.

EUIPO infokiri Alicante Uudised, jaanuar 2018 ja kohtuotsuse kokkuvõte

Ühisteatis uut liiki kaubamärkide kujutamise kohta

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2436 kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta sisaldab sätteid, mis ühtlustavad veelgi liikmesriikide kaubamärgiõigusakte sisu- ja menetlusküsimustes. Üks uute õigusaktidega kaasnevaid peamisi muudatusi on graafilise kujutamise nõude kaotamine ELi ja riikide kaubamärkide määratlustest. See võimaldab vastu võtta uusi kaubamärgiliike, mis esitatakse vormingutes, mida riikide või piirkondade süsteemid varem ei võimaldanud.

Sellest tulenevalt teevad EUIPO ja kõigi liikmesriikide tööstusomandiametid uue kaubamärgidirektiivi ülevõtmise toetamiseks ning direktiivi ühtlustava mõju tugevdamiseks koostööd, et tagada uute sätete ühtlustatud ja järjepidev rakendamine kogu Euroopa intellektuaalomandivõrgustikus. Uut liiki kaubamärke ja nende kujutamist puudutavad ühised standardid on avaldatud ühisteatises uut liiki kaubamärkide kujutamise kohta.

Selles teatises võetakse arvesse Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide pädevusi ning kohustusi ja arvestatakse ülevõtmise jätkuvat iseloomu ning seda, et

eri liikmesriikides on riiklike õigusaktide koostamine ja rakendamine toimunud eri kiirusega. Seetõttu on ühisteatis ainult ülevaade, mis selgitab kõigi liikmesriikide tööstusomandiametite vahel saavutatud vastastikust mõistmist, ja sellel puudub juriidiliselt siduv jõud liikmesriikide õigusloomele. Ühisteatist uuendatakse korrapäraselt, et kajastada liikmesriikide seisukohtade arenguid enne ja pärast kaubamärgidirektiivi ülevõtmist riiklikesse õigusaktidesse.

Ühisteatistes on antud iga ameti hetkeseisust lähtuv ülevaade, kust nähtuvad:

- kaubamärgiliigid, mida iga amet kavatses aktsepteerida;
- kaubamärgiliikide definitsioonid;
- heli-, liikumis-, multimeedia- ja hologramm-märkide aktsepteeritavad elektroonilised formaadid.

Kaubamärkide määratlused ja kujutamiskiivid.

Kaubamärgiliik	Määratlus	Kujutamiskiiv
Sõnamärk	Kaubamärk, mis koosneb ainult sõnadest või tähtedest, numbritest, muudest standardsetest tüpograafilistest märkidest või nende kombinatsioonist.	Märgi kujutamiseks esitatakse märgi reproduktsioon standardkirjas ja -vormingus, ilma graafiliste elementide või värvideta.
Kujutismärk	Kaubamärk, mille juures on kasutatud mittestandardseid stiliseeritud kirjamärke või vormingut, graafilisi elemente või värvi, sh märgid, mis koosnevad üksnes kujutiselementidest või sõnaliste elementide ja kujutiselementide kombinatsioonist.	Kaubamärgi kujutamiseks esitatakse märgi reproduktsioon koos kõigi selle elementide ja vajaduse korral värvidega.
Ruumiline märk	Kaubamärk, mis koosneb kolmemõõtmelisest kujundist, k.a anum, pakend, toode ise või nende välimus, või hõlmab seda.	Kaubamärgi kujutamiseks esitatakse ruumilise kujundi graafiline reproduktsioon, sh arvuti abil loodud kujutis, või fotoreproduktsioon, mis võivad hõlmata eri vaateid.

Kaubamärgiliik	Määratlus	Kujutamiskiis
Asendimärk	Kaubamärk, mis moodustub erilisest viisist, kuidas märk on tootele asetatud või kinnitatud.	Kaubamärgi kujutamiseks esitatakse reproduktsioon, mis võimaldab kindlaks määrata märgi asendi ja suuruse või proportsiooni asjaomase kauba suhtes. Elemendid, mis ei kuulu õiguskaitse alla, tähistatakse eelistatavalt katkend- või punktiirjoonega. Kujutisega võib olla kaasas kirjeldus, mis täpsustab, kuidas märk on kaubale asetatud.
Mustrimärk	Kaubamärk, mis koosneb üksnes reeglipäraselt korduvatest elementidest.	Kaubamärgi kujutamiseks esitatakse reproduktsioon, millel on näha kordumismuster. Kujutisega võib olla kaasas kirjeldus, mis täpsustab, kuidas selle elemendid reeglipäraselt korduvad.
Värvimärk	Kaubamärk, mis koosneb üksnes ühest piirjoonteta värvitoonist või üksnes piirjoonteta värvitoonide kombinatsioonist.	Märgi kujutamiseks esitatakse värvireproduktsioon ja märgitakse värv, viidates üldtunnustatud värvikoodile, või reproduktsioon värvide kombinatsiooni paigutusega ning märgitakse värvid, viidates üldtunnustatud värvikoodile. Lisada võib värvide süstemaatilise paigutuse kirjelduse.
Helimärk	Kaubamärk, mis koosneb üksnes helist või helide kombinatsioonist.	Kaubamärgi kujutamiseks esitatakse heli taasesitav helifail või täpne noodikiri.

Kaubamärgiliik	Määratlus	Kujutamisviis
Liikumismärk	Kaubamärk, mis koosneb märgi elementide liikumisest või hõlmab seda.	Märgi kujutamiseks esitatakse liikumist kujutav videofail või stoppkaadrite jada. Stoppkaadrite esitamisel võib need nummerdada või lisada selgituse nende järjekorra kohta.
Multimeediamärk	Kaubamärk, mis koosneb pildi ja heli kombinatsioonist või hõlmab seda.	Märgi kujutamiseks esitatakse audiovisuaalfail, mis sisaldab vastavat pildi ja heli kombinatsiooni.
Hologramm-märk	Kaubamärk, mis koosneb holograafilistest elementidest.	Kaubamärgi kujutamiseks esitatakse videofail või fotoreproduktioon või graafiline reproduktioon vaadetega, mis on piisavad tervikliku holograafilise efekti kindlaksmääramiseks.
Muu	Kaubamärk, mis ei kuulu ühegi eespool nimetatud liigi alla.	Kaubamärki kujutatakse mis tahes asjakohasel kujul üldiselt kättesaadavat tehnoloogiat kasutades nii, et kaubamärki on võimalik registris reprodutseerida selgel ja täpsel viisil ning pädevatel asutustel ja üldsusel on võimalik teha kindlaks kaubamärgi omanikule tagatud kaitse sisu. Kujutisele võib lisada kirjelduse.

Ebatraditsiooniliste kaubamärgiliikide failivormingu

Kaubamärgiliik	Elektrooniline failivorming
Helimärk	JPEG, MP3
Liikumismärk	JPEG, MP4
Multimeediamärk	MP4
Hologramm-märk	JPEG, MP4

Pärast esialgset avaldamist uuendatakse ühisteatist iga kuue kuu tagant, et kajastada liikmesriikide ametite seisukohti, mis arenevad direktiivi ülevõtmise käigus. Esimene uuendamine on kavandatud 1. juuniks 2018.

Eesti kaubamärgiseadusesse direktiivi sätete ületoomine ei ole veel lõpule viidud, seega eespool kirjeldatud nõuded ja võimalused Eestis veel ei kehti.

EUIPO infokiri Alicante Uudised detsember, 2017 ja ühisteatis uut liiki kaubamärkide kujutamise kohta

Üldkohtu otsus kohtuasjas T-810/16

Euroopa Kohus tegi 23. oktoobril 2017 otsuse kohtuasjas T-810/16 (Barmenia Krankenversicherung AG vs. EUIPO), kus käsitletakse eri tähendusega sõnadest moodustatud sõnaühendi kirjeldavat iseloomu ja eristusvõimet.

Asjaolud

Taotleja soovis registreerida sõnamärki **Mediline** Euroopa Liidu kaubamärgina klassis 36 kindlustusteenuste tähistamiseks (EUTM nr 014655385). EUIPO ekspert keeldus kaubamärgi registreerimisest, lähtudes ELi kaubamärgimääruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punktidest b ja c, koosmõjus artikli 7 lõikega 2. Taotleja esitas apellatsioonkaebuse. Apellatsioonikoda jättis kaebuse rahuldamata, leides, et taotletud kaubamärgil on selge tähendus teenuste otstarbe ja olemuse suhtes ning seega puudub sellel eristusvõime. Inglise keelt mõistva asjaomase tarbija jaoks ei mõju see kaubamärk teenuste päritolu näitava tähisena.

Taotleja esitas hagi üldkohtusse, tuginedes kahele väitele:

- ELi kaubamärgimääruse artikli 7 lõike 1 punkti c rikkumine;
- ELi kaubamärgimääruse artikli 7 lõike 1 punkti b rikkumine.

Kohtuasja sisu

Üldkohus lükkas esimese vastuväite tagasi, väites, et apellatsioonikoda on õigesti leidnud, et vaidlusalune kaubamärk on suunatud inglise keelt kõnelevale Euroopa avalikkusele ja professionaalidele ning seda sihtrühma tuleb arvesse võtta märgi kirjeldava iseloomu hindamisel, kuna märk koosneb tervikuna ingliskeelsetest sõnadest. Seejärel kinnitas üldkohus, et asjaomane avalikkus mõistab terminit „medi“ kui lühendit sõnast *medical* (meditsiiniline) ja et termin „line“ (tegevusala, kindlustustegevus) on kindlustusvaldkonna üldine termin, mis tähistab teatud kindlustusharu. Seega mõistetakse sõna „mediline“ kui meditsiini valdkonda puudutavat kindlustusharu.

Sellest tulenevalt järeldas üldkohus, et sõnamärk kirjeldab taotluses nimetatud teenuseid. Ka teine vastuväide lükati tagasi, kuna üldkohus tuletas meelde, et kui tähis on loetud kirjeldavaks, siis ei saa seda registreerida, kuna sellel puudub eristusvõime.

Kõigele eelnevale tuginedes jäeti hagi rahuldamata.

EU IPO infokiri Alicante Uudised, november 2017

Üldkohtu otsus kohtuasjas T-878/16

Üldkohus tegi 6. oktoobril 2017 otsuse kohtuasjas T-878/16 (Ino Karelia vs. EU IPO), kus käsitletakse kohanime kirjeldavat iseloomu ja eristusvõimet ning tuletatakse meelde kohtupraktikas välja kujunenud tingimusi kaubamärgi registreerimisest keeldumiseks.

Asjaolud

Taotleja soovis registreerida sõnamärki **KARELIA** Euroopa Liidu kaubamärgina muu hulgas klassi 4 kaupade tähistamiseks (EUTM nr 000964502). EU IPO ekspert keeldus kaubamärgi registreerimisest, lähtudes ELi kaubamärgimääruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punktidest b ja c ning artikli 7 lõikest 2, kuna tähis kirjeldab osa kaupu ja sellel puudub eristusvõime. Keeldu-

mine puudutas järgmisi kaupu: tööstuslikud õlid ja rasvad, määrdeained, kütsused, valgustusained. Taotleja esitas apellatsioonkaebuse, mille apellatsioonikoda tagasi lükkas. Taotleja esitas hagi üldkohtusse ja nõudis vaidlustatud otsuse tühistamist.

Kohtuasja sisu

Esimese vastuväitega vaidlustas taotleja apellatsioonikoja otsuse, et tähis KARELIA kirjeldab eespool nimetatud kaupu. Üldkohus tuletas meelde, et kaubamärgimääruse artikli 7 lõike 1 punkti c alusel ei saa registreerida tähiseid, millega võib tähistada taotluses loetletud kaupade geograafilist päritolu, sest:

- sellised tähised peavad jääma üldsusele vabaks kasutamiseks;
- need võivad näidata asjaomase kaubakategooria kvaliteeti ja mõjutada tarbija eelistusi.

Nende hinnangute andmiseks peab amet kindlaks tegema, kas kohanimi on asjaomasele avalikkusele teada. Üldkohus kinnitas apellatsioonikoja järeldust, et asjaomase avalikkuse moodustab Soome ja Rootsi üldsus, võttes arvesse, et sõna Karelia (Karjala) viitab Soomes asuvale piirkonnale, millel on ajaloolised seosed Rootsiaga. Lisaks on sellel piirkonnal maine biomassi ja biokütuste tootmise suhtes, seega saab asjaomane avalikkus lihtsalt seostada taotletavat tähist ja klassis 4 nimetatud kaupu.

Lõpuks tuletas üldkohus meelde, et vastavalt kaubamärgimääruse artikli 7 lõike 1 punktile c ja väljakujunenud kohtupraktikale võib amet keelduda märgi registreerimisest, kui:

- taotletud tähist võib kasutada tulevikus, mitte ainult taotluse esitamise ajal, kaupu ja teenuseid kirjeldaval viisil;
- taotletud tähisel on mitu tähendust, kuid vähemalt ühega neist saab identifitseerida asjaomase kauba või teenuse omadust.

Kokkuvõttes jättis üldkohus hagi rahuldamata.

EUIPO infokiri Alicante Uudised, november 2017

Üldkohtu otsus kohtuasjas T-695/15

Euroopa Kohus tegi 3. oktoobril 2017 otsuse kohtuasjas T-695/15 (BMB sp. z o.o. vs. EUIPO), kus käsitletakse konflikti disainilahenduse ja varasema kaubamärgi vahel.

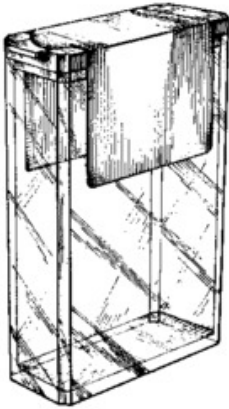
Asjaolud

Disainilahenduse omanik sai õiguskaitse allpool kujutatud ühenduse disainile tootenimetuste „kommikarbid“ ja „mahutid“ all.

RCD nr 000826680-0001

Vastavalt ühenduse disainilahenduse määruse artikli 25 lõike 1 punktile e esitati disaini kehtetuks tunnistamise taotlus, mille aluseks oli teiste riikide hulgas ka Prantsusmaal kehtiv allpool kujutatud ruumiline kaubamärk, millel on õiguskaitsesse klassi 30 kaupade, sealhulgas maiustuste suhtes.

Rahvusvaheline registreering nr 405177

EUIPO tühistamisosakond rahuldab kehtetuks tunnistamise taotluse. Apellatsioonikoda jättis ühenduse disainilahenduse omaniku apellatsioonkaebuse rahuldamata, leides, et kaubad on vähemalt väga sarnased ja foneetilised ning kontseptuaalsed erinevused ei ole nii olulised kui märkide suur visuaalne sarnasus. Kuigi varasema kaubamärgi eristusvõime tase on alla keskmise, on segiajamine siiski tõenäoline.

Ühenduse disainilahenduse omanik esitas hagi üldkohtule, toetudes kolmele vastuväitele:

- ühenduse disainilahenduse määruse artikli 62 rikkumine väärtaotluse õigusliku aluse tõttu;
- artikli 25 lõike 1 punkti e rikkumine segiajamise tõenäosuse leidmise tõttu;
- artikli 63 lõike 1 rikkumine, kuna ei võetud arvesse tõendeid.

Kohtuasja sisu

Õige oli võtta õiguslikuks aluseks Prantsuse intellektuaalomandiseadustiku artikkel L713-3, mis annab varasema õiguse omanikule õiguse keelata ühenduse disaini kasutamise. Apellatsioonikoda kohaldas õigustatult seda sätet, kus on üle võetud kaubamärgidirektiivi sätted ja mida võib seega pidada Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikale vastavaks. Ühte viidet ühenduse kaubamärgimääruse artikli 8 lõike 1 punktile b vaidlustatud otsuses võib pidada

ainult formaalseks veaks.

Kuna tegemist on maiustustega, on asjaomase avalikkuse tähelepanelikkuse tase küllaltki madal. Disainil kujutatud silt ja sellel olevad sõnad ei jäta asjaomase avalikkuse jaoks nii olulist muljet kui kolmemõõtmeline karp ise ning ei mõjuta keskmise tarbija taju. Nii varasem kaubamärk kui disain koosnevad läbipaistva kommikarbi kujutisest. Varasema kaubamärgi graafiline kujutis, nimelt õhuke ristkülikukujuline karp läbipaistmatu kaane ja ühelt küljelt teisele kulgeva sildiga, kuulub disaini koosseisu. Ka mõlema karbi valge kaas jätab sarnase mulje.

Mis puudutab disaini üldmuljet moodustavaid elemente, siis kommid ei ole registreeringu eraldi element ja neid ei saa arvesse võtta. Disain on varasemast kaubamärgist mingil määral erinev, eeskätt ümarate nurkade poolest, mida on vähesel määral näha külgvaadetes ning disaini sildil. Varasemal kaubamärgil on kandilisem kuju. Ent need erinevused ei kaalu üles sarnasusi.

Seega on tähistel olulised visuaalsed sarnasused. Foneetiline või kontseptuaalne võrdlus ei ole võimalik. Kuivõrd ka kaubad on vähemalt väga sarnased, esineb kaubamärgi ja disaini segiajamise tõenäosus, olgugi et varasema kaubamärgi eristusvõime on nõrk.

Üldkohus jättis kaebuse rahuldamata. Selle otsuse peale on esitatud apellatsioonkaebus C-693/17 P Euroopa Kohtusse.

EU IPO infokiri Alicante Uudised, detsember 2017

PATENDIAMET

EU IPO
European Union Intellectual Property Office
Avenida de Europa 4
E-03008 Alicante, SPAIN
Fax +34 96 513 1344

Tasuta konsultatsioonid:
e-post information@euipo.europa.eu
tel +34 96 513 9100

Patendiamet
Toompuiestee 7
15041 Tallinn

Tasuta konsultatsioonid:
e-post kaubamark@epa.ee
tel 627 7937
e-post disain@epa.ee
tel 627 7918